

Wieringer molenaars:

Molen De Onderneming en de familie Halfweg

Op Wieringen hebben veertien molens gestaan, tien poldermolens om de koggen en polders droog te houden en vier korenmolens. Die molens werden bemand door hard werkende molenaars. Soms zijn er van hen nog verhalen en foto's van bewaard gebleven. Wie waren die molenaars? Het is de moeite om daar een dieper in te duiken, om te beginnen met de molenaars van molen De Onderneming te Hippolytushoef.

Cornelis Halfweg en Aaltje Mekken naast molen De Onderneming

Molen De Onderneming is gebouwd in 1851 en heeft dus niet zo'n erg lange geschiedenis. Vermoedelijk heeft Pieter Halfweg de molen laten bouwen, hoewel daarover nog geen stukken zijn terug gevonden. Pieter Halfweg was getrouwd met Trijntje Bais en zij hadden zes kinderen, waarvan er twee op jonge leeftijd overleden (Jacob van 11 maanden en Symon van 12 jr). Hun oudste zoon Cornelis neemt de molen van zijn vader over. Pieter overlijdt in 1894 op 83-jarige leeftijd.

Cornelis Halfweg trouwt met Aaltje Mekken en zij krijgen vier kinderen. Van Cornelis en zijn vrouw Aaltje is nog een foto bewaard gebleven. Beiden staan daarop voor molen De Onderneming terwijl aan de rechterkant ook het molenhuis zichtbaar is¹. Op deze foto is te zien dat de molen dan nog een houten bovenas en houten wieken (roeden) heeft.

Grafsteen van Pieter en Cornelis Halfweg bij de Hippolytuskerk

¹ Het oorspronkelijke molenhuis is gelegen aan de Koningsweg 81 te Hippolytushoef.

De molen blijft in zijn bezit tot zijn overlijden op 78-jarige leeftijd in 1918. Hij wordt begraven op het kerkhof van de Hippolytuskerk. In het graf waar ook zijn vader Pieter ligt. Die grafsteen is nog steeds aanwezig op het kerkhof².

Zijn tweede zoon Jacob ziet er echter geen heil meer in om de molen over te nemen, waarschijnlijk omdat stoommaalderijen zoals die in Oosterland³ inmiddels de functie van de windmolens hebben overgenomen. Hij besluit na de dood van zijn vader molen De Onderneming, het molenhuis⁴ en de inboedel⁵ te verkopen, zo blijkt uit krantenberichten in de

Wieringer
Courant.

P. C. de Haan
Administrateur.

Boelhuis
op
Woensdag 13 Maart a.s.
te 10 uur voormiddags ten sterfhuize van
CORNELIS HALFWEEG van de Molen, van:

3 melkkoeien
1 pink, 1 paard, (9 jarige ruin, vale bles)
3 schapen,

4000 pond hooi,
een stuit mest, een slede met belluig, 2
Naaimachines, 2 koperen ketels, Fornuis,
eenig glas en aardewerk, Potten en pan-
nen, stalborden, botervaten, bloemstan-
daards met potten, vlaggestok met vlag,
lijf- en andere sieraden,
boerenwagen, driewielde kar, bouw- en
boerengereedschap, 7 kippen, brandhout,
schrooten, stoelen tafels, en ander huis-
raad enz.

Om contant geld.
Notaris OBREEN.

Uit de hand te koop :

Openbare Verkoop

Te Hippolytushoef

op Zaterdag 13 April a.s.

des avonds te Zeven ure bij Jb. BRUUL
ten verzoeken van de erven CORNELIS
HALFWEEG Pieterszoon, de erven
PIETER ASJES Lucaszoon, de erven
ANTJE POEL, en den heer D. W.
DRIESSEN van :

1e **Een korenmolen**
met volledig toebehooren erf en
omrit, en bergplaats,

groot 688 M² of schraal 2½ snees.

2e Een bij den molen gelegen

woonhuis

met bergplaats, erf, put, voorgelegen gras-
land aan den Koningsweg en flinke moes-
tuin, groot ruim 5 snees.

3e. Een bij den molen staande

Schuur

waarin koestallen, paardenstal en ruime
hoorbergplaats met bijgelegen grasland, groot
schraal 3 snees.

Aanvaarden op 15 Mei a. s. voor alle per-
ceelen.

Betaling op 1 Juni a.s.

Lasten var. 1 Jan. 1918.

De molenaar Jb. HALFWEEG is bereid
tegen nader overeen te komen vergoeding
gedurende het loopend jaar als zoodanig
den koper van den molen behulpzaam
te zijn.

Notaris OBREEN.

Uit een klein krantenartikel in de Heldersche Courant van 16 april 1918 blijkt dat J. Klein Cz. (timmerman) en B.H. Kaan, beiden uit Hippolytushoef, molen De Onderneming hebben gekocht voor een bedrag van fl. 1650. Volgens overlevering was daarbij ook de bankier Meijert Minnes uit Rotterdam betrokken. Vast staat ook dat in 1962 de molen in eigendom was van Jacob de Jongh. Uit notarisstukken en eigendomspapieren blijkt dat hij de molen op datum verkoop aan de stichting Oud-Wieringen. De stichting restaureert de molen in de jaren '63-'64.

² [Hippolytushoef - Kerkhof - - graf 149622 \(online-begraafplaatsen.nl\)](http://Hippolytushoef-Kerkhof--graf149622(online-begraafplaatsen.nl))

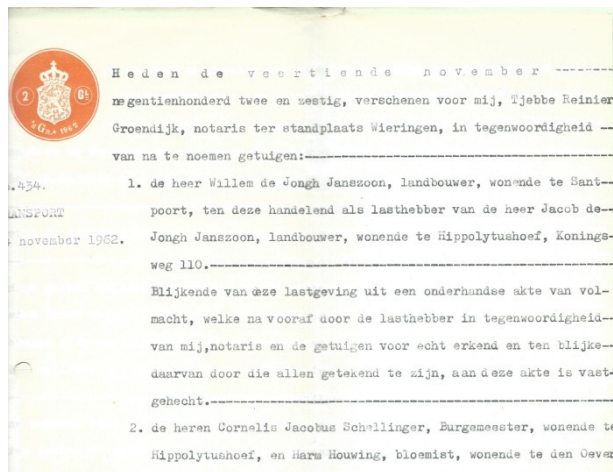
³ In de Wieringer Courant van 11 nov 1919 valt te lezen dat Boskers Stoommaalderij ook in Hippolytushoef tarwemeel aanbiedt.

⁴ Wieringer Courant 22 maart 1918

⁵ Wieringer Courant 12 maart 1918

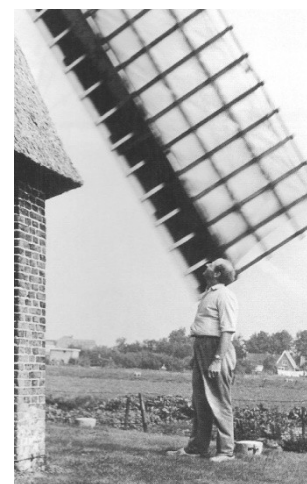
Verkoop van De Onderneming voor fl. 1650 (Heldersche Courant 16 april 1918)

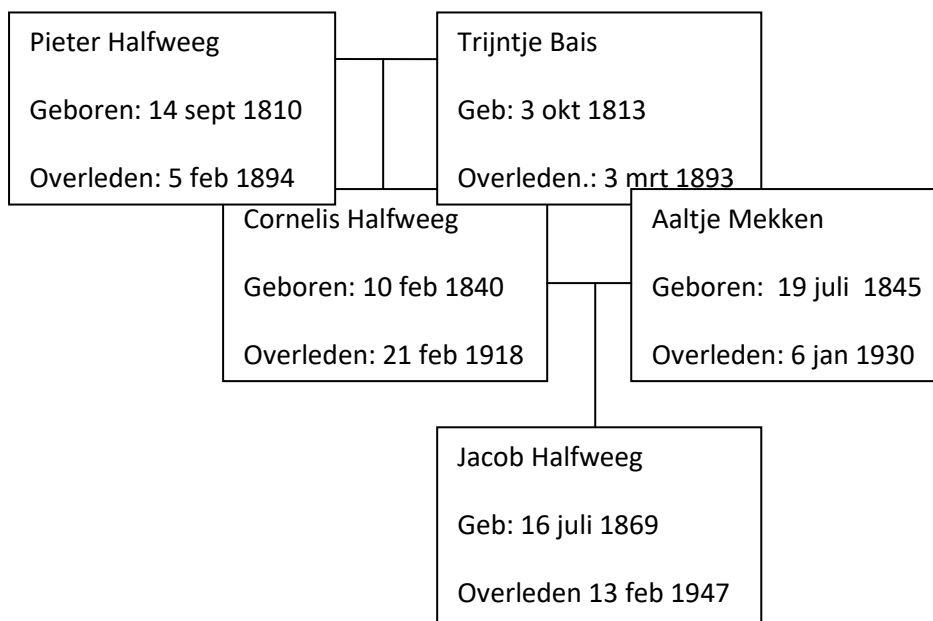
De verkoopakte waarbij Jacob de Jongh de molen voor fl. 2000 verkoopt aan de Stichting Oud-Wieringen

Daarna draait Thijs Modder nog enige tijd met de molen, totdat in 1991 de molen overgaat naar de vereniging De Wieringer Molens. In 1997 wordt de molen voor de tweede maal grondig gerestaureerd en weer maalvaardig gemaakt. Na de oplevering in 2000 wordt Ton Maas de molenaar, die tot op de dag van vandaag op dinsdag en woensdag met de molen draait.

In de jaren erna zijn ook Evert Busser, Teus Lutteke en Henk Bakker als molenaar regelmatig in de weer geweest. Evert en Henk hebben hun taken als molenaar in 2017 vanwege hun leeftijd neergelegd. Teus Lutteke is tot zijn overlijden in 2021 betrokken geweest bij De Onderneming. In 2019 slaagde Coen Lange voor zijn molenaarsexamen en sindsdien draait hij ook als vrijwillig molenaar op De Onderneming.

Molenaar Thijs Modder bij De Onderneming

Stamboom van de familie Halfweg , die de molen liet bouwen en allen molenaar zijn geweest op De Onderneming